

Betreft Reactie DONG Energy op internetconsultatie STROOM
Aan Ministerie van Economische Zaken
Kopie
Van Jasper Vis

DONG Energy A/S
Nesa Allé 1
2820 Gentofte
Denemarken

Tel +45 99 55 11 11
Fax +45 99 55 00 01

www.dongenergy.nl
KvK-nummer. 36 21 37 28

Geachte heer/mevrouw,

8 september 2014

DONG Energy maakt graag gebruik van de gelegenheid om te reageren op de conceptwet STROOM met betrekking tot het netwerk op zee voor het aansluiten van windparken.

Onze ref. STROOM

jasvi@dongenergy.nl
Tel 06.29067418

DONG Energy steunt de aanpak van de Nederlandse overheid voor de ontwikkeling van wind op zee en het voornemen om TenneT aan te wijzen als ontwikkelaar en beheerder van het netwerk op zee. TenneT stelt dat het significante kostenbesparingen oplevert indien zij aangewezen wordt als verantwoordelijke partij voor de ontwikkeling, bouw en bediening van het netwerk. Dat is aannemelijk omdat het TenneT in de gelegenheid stelt de offshore sub-stations en bekabeling zelf te ontwikkelen en te standaardiseren. Wij voorzien echter dat de voorgestelde wetgeving ten aanzien van het bezit, de verantwoordelijkheid en de aansprakelijkheid voor het netwerk, de totale kostenbesparingen voor windenergie op zee zal belemmeren. Hieronder leggen we uit waarom wij verwachten dat de kosten zullen stijgen als gevolg van deze regeling en wat in onze ogen het leidende principe voor de toekenning van risico's zou moeten zijn. In onze ogen is de regeling in Denemarken daarbij een geschikt voorbeeld voor de Nederlandse situatie.

Verantwoordelijkheid en eigendom koppelen aan aansprakelijkheid

Een van de leidende principes zou moeten zijn dat de entiteit die de regie in handen heeft ook het risico en de aansprakelijkheid draagt. Ófwel de ontwikkelaar krijgt de volledige zeggenschap én draagt het volledige risico, ófwel de netbeheerder krijgt het volledige pakket. In het Verenigd Koninkrijk heeft de ontwikkelaar volledige zeggenschap over het netwerk op zee en draagt hij de aansprakelijkheid als het niet goed functioneert. Wij hebben in het VK verschillende parken aangesloten volgens dit model. In Denemarken daarentegen is de netbeheerder (Energinet) verantwoordelijk voor het net en draagt ook het risico en de aansprakelijkheid. Het lagere risico voor de ontwikkelaar in de Deense situatie leidt tot lagere subsidiebedragen voor de

ontwikkeling van windparken op zee (de ontwikkelaar draagt geen risico voor storingen of vertraging in de netwerkaansluiting). Wij zijn van mening dat beide modellen goed werken, omdat in beide gevallen de entiteit met de zeggenschap óók het risico en de aansprakelijkheid draagt. Onze oproep aan de Nederlandse overheid is om ook hier een heldere keus te maken en complexe oplossingen die onzekerheid creëren te vermijden.

In het Nederland is besloten TenneT aan te wijzen als de partij die verantwoordelijk wordt voor de bouw van het netwerk op zee. Dit betekent dat in Nederland het Britse systeem niet toegepast kan worden. En dat het Deense model geschikt lijkt waarin de netbeheerder verantwoordelijk gehouden wordt voor zijn daden of nalatigheden. Bij deze benadering wordt een ontwikkelaar gecompenseerd voor gebeurtenissen buiten zijn verantwoordelijkheid, zoals vertraging of storingen in het netwerk, terwijl de netbeheerder geprikkeld wordt het netwerk tijdig te voltooien en op optimale wijze te bedienen. De voorgestelde wet slaagt er niet in dit te bewerkstelligen omdat:

- De eigenaar van het windpark geen invloed kan uitoefenen op het ontwerp, de aanbestedingen, de bouw of de bediening van de volledige netaansluiting. Hierdoor heeft de eigenaar van het windpark geen mogelijkheid de risico's rond de netaansluiting te beperken en tegelijkertijd heeft hij geen recht op volledige compensatie in geval het netwerk niet naar behoren functioneert.
- De netbeheerder heeft onvoldoende prikkels om de gegeven deadlines te halen, daar het een beperkt eigen risico van € 10 miljoen heeft en geen aansprakelijkheid kent in geval van vertragingen veroorzaakt door haar leveranciers.

De Nederlandse situatie lijkt meer op de Deense dan op de Duitse

Wij vinden het verstandig dat Nederlands de Duitse ervaring met netwerken op zee gebruikt. Tegelijk zijn wij van mening dat de Nederlandse situatie sterk verschilt van de Duitse en meer lijkt op die in Denemarken.

Ten eerste is het plan om de Nederlandse windparken net als de Deense aan te sluiten met een wisselstroomnetwerk (AC), terwijl Duitsland gebruik maakt van gelijkstroomnetwerken (DC). De wisselstroomtechniek is volwassener, minder complex en kent kortere doorlooptijden dan de gelijkstroomtechniek die in Duitsland wordt. Bovendien zijn de afstanden tussen windpark en kust in Nederland net als in Denemarken relatief kort in vergelijking met Duitsland.

Risico bij de ontwikkelaar neerleggen heeft een prijs

Hoe hoger het risico waar een ontwikkelaar voor aan de lat staat, des te hoger zijn zijn biedprijs voor een windpark zal moeten zijn om dat risico te kunnen dekken. TenneT stelt met de ontwikkelde netwerkstrategie de kosten te kunnen beperken door onder meer een hogere beschikbaarheid van het net (o.a. door een zekere mate van redundantie). Als dat het geval is, zou het logisch zijn dat TenneT die beschikbaarheid ook garandeert. Zo niet, dan kan de hogere beschikbaarheid niet worden verdisconteerd in de biedingen van ontwikkelaars van windparken op zee en zullen de kosten niet zo sterk dalen als mogelijk was geweest. Om windparken op zee tegen de laagste mogelijke prijs te kunnen ontwikkelen is het essentieel dat het netwerk op zee tijdig beschikbaar is en goed functioneert. De aanstelling van TenneT als netbeheerder is alleen zinvol indien het risico en de aansprakelijkheid volgen. De netbeheerder dient geprikkeld te worden om op tijd te zijn en om een hoge beschikbaarheid van de netaansluiting te garanderen omdat het risico op vertragingen en onderbrekingen anders groeit, en daarmee ook de risicopremie.

De mate van vergoeding bij falen van het netwerk

Het wetsvoorstel stelt dat de ontwikkelaar niet wordt vergoed voor verloren omzet als gevolg van het onvermogen elektriciteit op de markt te kunnen verkopen. Dit zou echter wél het geval moeten zijn indien de ontwikkelaar omzet misloopt als gevolg van het niet-functioneren van het netwerk. In het wetsvoorstel wordt gesteld dat het gebrek aan vergoeding een prikkel vormt voor de ontwikkelaar om zijn activiteiten af te stemmen met de netbeheerder. Dit is een eenzijdige benadering. Het gebrek aan volledige compensatie voor zaken die zich buiten de ontwikkelaar om voltrekken, leidt niet tot prikkels maar slechts tot risico en onzekerheid.

Deense opzet voor offshore windpark Horns Rev 3

Wij wijzen u graag op de tender voor het offshore windpark Horns Rev 3 tender in Denemarken. Daarbij is de netaansluiting gegarandeerd voor 2017, dat wil zeggen: twee tot drie jaar vóór de laatst mogelijke inbedrijfstellingsdatum van het windpark. Dit neemt het risico van de netwerkverbinding weg voor de ontwikkelaars weg en voorkomt risicopremies in de biedingen van de ontwikkelaars. Natuurlijk brengt een netwerkaansluiting (platform en kabels op zee) die tijdelijk niet gebruikt wordt kosten met zich mee. Echter, deze kosten vallen in het niet wanneer deze worden vergeleken met hetgeen bespaard kan worden door lagere subsidies voor het windpark gedurende de levensduur van 15 jaar – zelfs wanneer het bod met slechts € 1 euro per megawattuur daalt.

Bijgevoegd vindt u het Deense tendermateriaal voor Horns Rev 3. Graag wijzen wij u op hoofdstuk 6 'Damages for non compliance with obligations regarding grid connection' ('Vergoedingen voor niet-naleving van verplichtingen met betrekking tot de netaansluiting') en hoofdstuk 7 'Payment after construction of the facilities for transmission of power to shore' ('De Betaling na bouw van faciliteiten voor de transmissie van elektriciteit naar de kust').

Deze informatie is ook publiekelijk beschikbaar in het Engels op de website van het Deense Energie Agentschap:
<http://www.ens.dk/en/supply/renewable-energy/wind-power/offshore-wind-power/new-offshore-wind-tenders/published-material>

Wij realiseren ons terdege dat het in de Nederlandse context onmogelijk is het netwerk voor de windparken uit de eerste tenders (2015 en 2016) een dergelijke termijn van te voren gereed te hebben. Voor de latere tenders uit het Energieakkoord zou dit in onze ogen wel kunnen en ook wenselijk zijn.

Flexibiliteit in de tijdlijn werkt kostenverlagend

Kunstmatige mijlpalen in de ontwikkeling van windparken die afhangen van het netwerk op zee -zoals in Duitsland- dienen zoveel mogelijk te worden vermeden. Ze verminderen de aantrekkelijkheid van het project, de flexibiliteit, en de beweegruimte wat betreft planning. Dit leidt tot hogere kosten en betekent dat een hogere subsidie nodig is voor een windpark op zee.

Flexibiliteit gedurende het ontwikkelproces van een windpark op zee is van groot belang voor ontwikkelaars. Als er meer flexibiliteit zit in de planning, gaan de kosten van een windpark op zee omlaag.